

Universitat de Lleida

GUIA DOCENT

ESTRUCTURA DEL COS HUMÀ

1

Coordinació: BRAVO NAVARRO, MARIA CRISTINA

Any acadèmic 2018-19

Informació general de l'assignatura

Denominació	ESTRUCTURA DEL COS HUMÀ 1			
Codi	102700			
Semestre d'impartició	1R Q(SEMESTRE) AVALUACIÓ CONTINUADA			
Caràcter	Grau/Màster	Curs	Caràcter	Modalitat
	Grau en Fisioteràpia	1	TRONCAL	Presencial
	Doble titulació: Grau en Infermeria (R 2016) i Grau en Fisioteràpia	1	TRONCAL	Presencial
	Doble titulació: Grau en Nutrició Humana i Dietètica i Grau en Fisioteràpia	1	TRONCAL	Presencial
	Doble titulació: Grau en Ciències de l'Activitat Física i de l'Esport i Grau en Fisioteràpia	1	TRONCAL	Presencial
Nombre de crèdits assignatura (ECTS)	9			
Tipus d'activitat, crèdits i grups	Tipus d'activitat	PRAULA	TEORIA	
	Nombre de crèdits	4.5	4.5	
	Nombre de grups	6	2	
Coordinació	BRAVO NAVARRO, MARIA CRISTINA			
Departament/s	INFERMERIA I FISIOTERÀPIA			
Distribució càrrega docent entre la classe presencial i el treball autònom de l'estudiant	L'aprenentatge de l'anatomia s'ha de fer d'una manera continuada. El treball de l'alumne més enllà de les hores de classe és fonamental per garantir l'èxit de l'aprenentatge i per superar l'assignatura. Es proposa un treball autònom de l'alumne de com a mínim un 50% del temps de classe teòrica i pràctica.			
Informació important sobre tractament de dades	Consulteu aquest enllaç per a més informació.			
Idioma/es d'impartició	Català/castellà			
Distribució de crèdits	L'assignatura té 9 ECTS. El fet de ser una assignatura amb una alta càrrega lectiva permet plantejar classes participatives, on l'alumne és el protagonista de l'aprenentatge.			

Horari de tutoria/lloc

A convenir

Ramon Aiguadé Aiguadé

Ubicació del Despatx 2.08 Telèfon 973 702 283

Lurdes Moure

Ubicació del Despatx 2.08

Núria Cortada

Despatx 2.08

Professor/a (s/es)	Adreça electrònica professor/a (s/es)	Crèdits impartits pel professorat	Horari de tutoria/lloc
AIGUADÉ AIGUADÉ, RAMON	raiguade@dif.udl.cat	9	
BRAVO NAVARRO, MARIA CRISTINA	cbravo@dif.udl.cat	,5	
LÓPEZ DIAZ, JUAN VICENTE	juanlopez@dif.udl.cat	9	
MOURE ROMERO, LOURDES	lurdesmoure@infermeria.udl.cat	9	
ORIO SALLEN, AIMAR	aimar.orio@dif.udl.cat	8,5	

Informació complementària de l'assignatura

Aquesta és una assignatura fonamental i està concebuda com una assignatura pràctica on s'aprofundeix amb l'anatomia amb una metodologia dinàmica i participativa de l'estudiant.

Durant l'assignatura es desenvolupen diferents pràctiques entre les que destaquem activitats a l'aula, classes de palpatòria, classes d'osteoteca i classes de dissecció de cadàver

Objectius acadèmics de l'assignatura

Objetiu general

Integrar l'anatomia a la pràctica clínica de la fisioteràpia i dels respectius doble grau.

Objectius específics

1. Identificar les estructures anatòmiques del cos humà
2. Aprendre la nomenclatura del cos humà des d'un paradigma tècnic i professionalitzador
3. Entendre l'organització del cos humà des de la cèl·lula fins els diferents sistemes
4. Descriure la morfologia dels aparells i sistemes del cos humà: locomotor, cardiovascular, respiratori, renal, digestiu, endocrí, urogenital i nerviós.
5. Determinar els principis de l'anatomia funcional que faciliten el moviment a cada articulació

6. Descriure les principals estructures anatòmiques dels diferents aparells i sistemes i especialment de l'aparell locomotor de l'Extremitat Superior i Tronc
7. Identificar les estructures anatòmiques del cos humà mitjançant la palpació de l'extremitat superior i tronc
8. Reconèixer les diferents formes de tacte aplicat en fisioteràpia
9. Aprendre a utilitzar les diferents fonts de consulta d'anatomia humana

Competències

Competències específiques de la Titulació:

CE1 Conèixer i comprendre la morfologia, la fisiologia, la patologia i la conducta de les persones, tant sanes com malaltes, en el medi natural i social.

Resultats d'aprenentatge:

- 1.1 Identificar i descriure els elements que constitueixen la morfologia de l'ésser humà.
- 1.2 Diferenciar cada un dels components de l'ésser humà des del seu nivell bioquímic al seu nivell sistèmic, i les seves possibles alteracions
- 1.3 Reconèixer els elements que constitueixen la morfologia de l'ésser humà mitjançant la palpació pràctica de subjectes vius

CE2 Conèixer i comprendre les ciències, els models, les tècniques i els instruments sobre els quals es fonamenta, articula i desenvolupa la fisioteràpia.

Resultats d'aprenentatge:

- 2.1 Comprendre les teories generals, bàsiques i pròpies de la Fisioteràpia.
- 2.5 Saber utilitzar la terminologia sanitària més comú entre els professionals de la salut, aplicada al model de fisioteràpia.

CE3 Conèixer i comprendre els mètodes, procediments i actuacions fisioterapèutiques, encaminats tant a la terapèutica pròpiament dita a aplicar a la clínica per a la preeducació o recuperació funcional, com a la realització d'activitats dirigides a la promoció i manteniment de la salut.

Resultats d'aprenentatge:

- 3.2 Reconèixer els procediments generals i específics propis de la Fisioteràpia.
- 3.7 Identificar els canvis fisiològics i estructurals que es poden produir com a conseqüència de la intervenció de fisioteràpia

COMPETÈNCIES GENERALS DE LA TITULACIÓ

CG1 Comunicar-se de manera efectiva i clara, tant de forma oral com escrita, amb els usuaris del sistema sanitari així com amb altres professionals

CG4 Respecte als drets fonamentals d'igualtat entre homes i dones, a la promoció dels Drets Humans i als valors propis d'una cultura de pau i de valors democràtics.

Competències estratègiques de la Universitat:

CEUdL1 Adequada comprensió i expressió oral i escrita del català i del castellà;

CEUdL2 Domini significatiu d'una llengua estrangera, especialment de l'anglès;

CEUdL3 Capacitació en l'ús de les noves tecnologies i de les tecnologies de la informació i la comunicació;

CEUdL4 Coneixements bàsics d'emprenedoria i dels entorns professionals;

CEUdL5 Nocions essencials del pensament científic.

Continguts fonamentals de l'assignatura

BLOC 1: GENERALITATS

- TEMA 1: Fonaments i generalitats de l'anatomia humana
- TEMA 2: Organització general del cos humà: La cèl·lula: estudi dels orgànuls i compartiments cel·lulars.

BLOC 2: EXTREMITAT SUPERIOR

- TEMA 1: Ossos de la cintura escapular i del braç : Clavícula, Escàpula, Húmer
- TEMA 2: Articulacions de la cintura escapular i de l'espatlla: Articulació esterno-clavicular, Articulació acromi-clavicular, Articulació escàpulo-humeral
- TEMA 3: Músculs de la cintura escapular : Cara posterior, Cara lateral, Cara anterior, Cavitat axil·lar
- TEMA 4: Ossos de l'avantbraç: Radi, Cúbit
- TEMA 5: Articulacions del colze i radi-cubitals: Articulació húmer-cubital, Articulació húmer-radial, Articulacions radi-cubital proximal i distal.
- TEMA 6: Músculs del braç : Cara anterior, Cara posterior
- TEMA 7: Ossos de la mà: Carp: escafoides carpià, semilunar, piramidal, pissiforme, trapezi, trapezoide, ós gran i ós ganxut, Metacarp I-V, Falanges proximals, intermitges i distals, Óssos sessamoidals.
- TEMA 8: articulacions del canell: Articulació radicarpiana, Articulació mig-carpiana, Articulacions inter-carpianes i articulació pissipiramidal
- TEMA 9: Articulacions carp- metacarpianes i intermetacarpianes : Articulació trapezi-metacarpiana, Articulacions carp-metacarpianes (II, III, IV i V) i intermetacarpianes.
- TEMA 10: Articulacions metacarp – falàngiques i interfalàngiques: Articulacions metacarp- falàngiques, Articulacions interfalàngiques proximals i distals.
- TEMA 11: Músculs de l'avantbraç: Cara anterior, Cara posterior, Músculs de la cara lateral
- TEMA 12: Músculs intrínsecs de la ma: Eminència tenar, Eminència hipotenar, Regió palmar
- TEMA 13: Vascularització i innervació de l'extremitat superior: Plexe braquial, Vasos de l'extremitat superior.
- TEMA 14: Anatomia palpàtoria del l'extremitat superior

BLOC 3: TRONC

- TEMA 1: osteologia del tronc i crani: Óssos del crani: visió general, Vèrtebra tipus, característiques de les vèrtebres segons regions, Diferències pràctiques de les vèrtebres i relacions anatòmiques, Costelles: classificació i característiques

- TEMA 2: musculatura del tronc posterior: Musculatura paravertebral: Tracte medial i lateral, Altra musculatura del tronc: intercostals, quadrat lumbar...
- TEMA 3: Musculatura del tronc anterior: Musculatura del tronc anterior part superior: pectoral major i menor, subclavi..., Musculatura del tronc anterior part inferior: Musculatura abdominal
- TEMA 4: Articulacions del tronc
- TEMA 5: Anatomia palpatorià del tronc

Eixos metodològics de l'assignatura

En aquesta assignatura l'alumne és el protagonista de l'aprenentatge de forma continuada al llarg del curs. Durant el curs es compaginen classes teòriques i pràctiques

Les classes pràctiques seran fonamentalment de palpatorià encara que també es realitzaran seminaris pràctics amb exercicis a l'aula, sessions d'osteoteca i sessions de dissecció de cadàver

L'assistència a les classes de grup de palpatorià és obligatòria per poder superar l'assignatura, l'alumne haurà de seguir la normativa respecte a les pràctiques clíniques, haurà de venir amb el pijama i degudament identificat amb el carnet de la universitat.

Les classes de gran grup seran bàsicament descriptives però demanant la participació dels estudiants. Es realitzaran activitats a classe com ara visualització d'imatges de dissecció per tal d'identificar les estructures musculars i articulars. Així mateix es platejaran activitats a l'aula per tal de facilitar i integrar l'aprenentatge i disposaran de material complementari en fora d'apunts o de diapositives treballades a l'aula.

Les **classes de petit grup** es dedicaran fonamentalment a palpatorià, osteoteca i dissecció de cadàver. Per a les classes de petit grup serà imprescindible respectar les normatives de les diferents classes com ara dissecció, osteoteca i palpatorià. Es platejaran a més activitats a l'aula que permetin un millor aprenentatge com per exemple descripció d'ossos a osteoteca, explicació d'una regió als companys a dissecció. Aquestes classes són de caràcter **obligatori** i es registrarà l'assistència a classe, en el cas d'assistir menys d'un 80% de les classes es suspendrà automàticament la primera convocatòria d'avaluació, anant directament a la segona convocatòria.

Per les classes de palpatorià els alumnes disposaran d'un llistat d'estructures a palpar (llistat no exhaustiu) que facilitarà i orientarà la matèria susceptible d'examen.

Així mateix per les de palpatorià els alumnes disposaran de material audiovisual que complementarà la matèria desenvolupada a classe.

Pla de desenvolupament de l'assignatura

L'assignatura es desenvoluparà mitjançant classes magistrals on es donarà tota la part teòrica del temari i seminaris principalment pràctics on s'ensenyarà a palpar les diferents estructures estudiades en la part teòrica.

Sistema d'avaluació

L'avaluació de l'aprenentatge es farà de la següent manera:

1. **AVALUACIÓ CONTINUADA:** La nota final de l'assignatura estarà formada per 3 activitats d'avaluació:
  - **EXAMEN TEORIA:** Els coneixements teòrics i pràctics d'anatomia, incloent els continguts seminaris i competències transversals, seran avaluats mitjançant 1 **examen teòric** que contarà **40% de la nota final**. Examen tipus test, de 5 opcions possibles de les quals només una correcta. Cada 3 preguntes incorrectes, resta una correcta.
  - **EXAMEN PALPATORIÀ:** Els coneixements pràctics d'anatomia palpatorià, incloent els continguts dels seminaris, competències transversals, seran avaluats mitjançant 1 **examen oral** contarà **40% de la nota final**. Aquest examen inclou 5 preguntes curtes d'estructures i 1 pregunta sobre la descripció d'un àrea. Aquest examen serà gravat per tal de poder realitzar revisions.
  - **TREBALL GRUPAL:** Aquest treball consistirà en la presentació oral dels diferents àrees

anatòmiques, cada grup escollirà un àrea i l'haurà de presentar oralment a classe, durant aquesta activitat es faran preguntes grupals. Aquesta activitat contarà **20 % de la nota final**

Es obligatori superar tots dos exàmens independentment per a aprovar l'assignatura, sent necessari obtenir almenys el **50% de la puntuació màxima** possible, tant a l'avaluació teòrica com a la palpatòria. En qualsevol cas, s'haurà de **demostrar coneixements suficients a cadascuna de les parts del programa i regió del cos**.

La puntuació final sortirà de la suma de les 3 notes dels exàmens i treball, i aquesta haurà de ser igual o superior al 50% de la puntuació màxima.

1. AVALUACIÓ EN 2ª CONVOCATÒRIA

Està programada després de la primera convocatòria i es podrà realitzar tant de teoria com de palpatòria. L'alumne podrà presentar-se a segona convocatòria sempre que ho vulgui i quedarà en l'expedient la nota de l'última convocatòria. En el cas de suspendre algun dels 2 exàmens queda suspesa l'assignatura sencera i l'alumne haurà de matricular-se i cursar l'assignatura completa en el següent any. En aquest cas no es possible guardar cap nota dels exàmens parcials per altres matriculacions.

Bibliografia i recursos d'informació

Bibliografia i recursos

- **Llusà M, Merí A, Ruano D. Manual y Atlas Fotográfico de Anatomía del Aparato Locomotor. Madrid. Médica Panamericana; 2.004**
- **Tixa S. Atlas de Anatomía Palpatoria del Cuello, Tronco y de la Extremidad Superior. Masson: 2.007**
- Welsch U. Histología de Sobotta. Madrid. Médica Panamericana; 2.009
- Sobotta J. Atlas de Anatomía Humana. Madrid. Médica Panamericana; 2.006
- Rohen J, Yokochi C, Lütjen-Drecoll E, 6ª ed. Madrid. Elsevier Science; 2.007
- Abrahams P, Marks S, Hutching R. Gran Atlas Mc Minn de Anatomía Humana. Barcelona. Océano Mosby; 2.005
- Drake R. Gray: Anatomía para estudiantes. Madrid. Elsevier, 2.005
- Rouvière H. Anatomía Humana. 11ª ed. Barcelona. Masson: 2.005
- Schüncke, M. Prometheus. Texto y Atlas de Anatomía. Buenos Aires. Médica Panamericana. 2.006
- Testut L. Compendio de Anatomía Descriptiva. Barcelona. Masson; 1.996
- Williams P. Anatomía de Gray. Madrid. Churchill Livingstone; 1.998
- Lippert H. Anatomía: estructura y Morfología del Cuerpo Humano. Madrid. Marban; 2.005

ENLLAÇOS D'INTERÉS EN ANATOMIA

Recursos generals d'anatomia. Atles i llibres on-line

- <http://www.medicalstudent.com>
- <http://anatomy.uams.edu/anatomyhtml/gross.html>
- <http://www.anatomyatlases.org/AnatomicVariants/AnatomyHP.shtml>
- <http://www.bartleby.com/107/> (Gray's Anatomy)

Cross section

- http://www.lumen.luc.edu/lumen/meded/grossanatomy/x_sec/mainx_sec.htm
- <http://www.anatomyatlases.org/HumanAnatomy/CrossSectionAtlas.shtml>

Radiological Anatomy

- <http://sprojects.mmi.mcgill.ca/radiology/>
- <http://classes.kumc.edu/som/radanatomy/>
- <http://www.rad.washington.edu/anatomy/index.html>
- http://www.med.wayne.edu/diagRadiology/Anatomy_Modules/axialpages/Home_Page.html
- <http://www.radiology.wisc.edu/education/forStudents/neuroradiology/NeuroRad/NeuroRad.html>

Embriologia

<http://www.embryo.chronolab.com/>

Examens / Tests

- <http://home.comcast.net/~wnor/homepage.htm>
- <http://www.geocities.com/akramjfr/tests.html>

